

DÉLBÁCSKA

V. ÉVFOLYAM
273

Szerkesztőség: Templomudvar 2. szám
Kiadóhivatal: Péter király-u. 30. szám
Sürgőnycim: Délbácska. Telefon 137 sz.

NOVISAD, 1924. NOVEMBER HÓ 23
VASÁRNAP

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy hóra 35 dinár, három hóra 105 dinár,
félévra 210 dinár, egész évre 420 dinár.

Egyes szám ára:
1 1/2 Dinár

100000 magyar szavazó

A névjegyzékek most folyó kiigazítása, tekintve a magyar polgárok tömeges érdeklődését, minden jel szerint újabb huszezer szavazathoz juttatja a Vajdaság magyarságát, amely így a legközelebbi választásokon közel száz-ezer szavazattal fog rendelkezni. Egyelőre semmi jelét nem látjuk annak, hogy a kormány bármily intézkedéssel is megakadályozni kívánja a kisebbségi népakarat szabad megnyilvánulását. Meg kell állapítanunk, hogy a választási agitációt senki és semmi nem korlátozza, s ha a kormány a választások napjáig ugyanezzel a korrektséggel biztosítja a pártok készülődésének zavartalanását, egy a választás példás rendben, fegyelmezett nyugalom közepette fog lefolyni, s eredménye valóban hű kifejezője lesz az ország akaratának. Történiük azonban bármi, a maga erejére eszmélt magyarság nyugodt bizakodással néz a jövő minden eseménye elé. Százezer szavazatunk van, s nincs, nem lehet semmi mód arra, hogy ez a százezer polgár erőszakos, vagy törvénytelen eszközökkel visszatartassék az urnáktól. Az a magyarság, amely egy viszonylagosan tiszta választáson minimálisan tíz mandátumot szerezhet, már nem az a jogaitól kismizmizett, pártok kénye-kévének és apró, vidéki basák garázdálkodásainak védtelenül kiszolgáltatott tömeg, amely évekkéi ezélt volt. A százezer szavazat ebben a percben olyan erő, amely visszavonulásra fog kényszeríteni sok olyan ellenséges szándékot, hogy az ország lakosságának van egy olyan félmillió tömege, amelynek minden követelését el lehet intézni a hatalmi erőszak egyetlen, roszszálló gesztusával. Ebben a százezer számban a minden pártérdekeken győzedelmeskedő törvény ereje jut kifejezésre. A választók névjegyzéke évenként keresztül megközelíthetetlen volt ezer és ezer magyar polgár számára. A legkülönbözőbb követelések a bürokrácia végtelen labirintusába kergették bele a törvényadta jogaik után érdeklődőket és a rendeletek titkos és bizalmas utasításainak rengetegéből mégis elvezetett az ut eddig a diadalmas százezer számig. Vagyunk végre és ennyit számítunk. A magyarság bizakodása itt összpontosul és a magyarság annyi család után most már világosan látja, hogy egyedül ebben a számban hihet és nem azokban az ígéretekben, amelyek százezrekre röpöködnék ilyenkor a levegőben. Ez a szám minimálisan tíz parlamentári képviselőt jelent, ha minden magyar polgár lelkiismerete szavára, a faja és gyermekei jövője iránt fennálló kötelezettségek parancsszavára hallgatva a Magyar Pártra adja le szavazatát. Nem kételkedünk azon, hogy az elmúlt évek eseményei megmutatták mindenki számára azt az utat, amelyet a magyar politikának kell járnia. *A magunk erejében bízhatunk egyedül* és testvérünk árulója az, aki egyetlen lépéssel a cél előtt megfordul, hogy meggyengítse sorainkat. Nem kételkedünk abban, hogy a magyarság a maga egész tömegében impozáns egységben fog felvonulni a választásokon, hogy a Magyar Párt zászlója alatt tegyen hitet a magyar jövőre. Hisszük, hogy ez a százezer szám minden ingadozónak visszaadja a hitet és elvesztett bátorságát.

Mi vár Rádics képviselőire?

B politikai helyzet — A kormányrekonstrukció kérdése

A horvát köztársasági parasztpárt képviselői ellen indított akció élénken foglalkoztatja az összes politikai köröket. Tegnap délelőtt Pasics Nikola miniszterelnök, Pribicevics Szvetozár közoktatásiügyi és Maximovics Boza belügyminiszter megbeszélést tartottak, amelyen azzal a kérdéssel foglalkoztak, hogy milyen eszközökkel lehetne lehetetlenné tenni az ellenzék olyan arányú megerősödését, amint ezt reméli a baloldal.

A Rádics-párti képviselők ellen folyamatba teendő intézkedésekről tárgyalt a tegnap esti minisztertanács is, de nem hozott végleges határozatot. Foglalkozott a minisztertanács a görög-szerb szerződés felmondása következtében előállított helyzettel, is de ebben is csak akkor hoznak határozatot, ha az agitációs uton levő Ninesics külügy-

miniszter visszaérkezik Beogradba.

A Rádics-párt megbízásából tegnap dr. Macsek Vlatko panaszt tett Jovanovics Lyuba parlamenti elnöknel dr. Pernar Iván letartóztatása miatt.

Rádicsék tegnap ülést tartottak, amelyen Rádicsnak a jelölések ügyében irt levelével foglalkoztak. Rádics ebben a Genfből keltezett levélben azt írta, hogy vigyázzanak a jelölések alkalmával a személyekre és csak azokat jelöljék, akik feltétlenül megérdemlik ezt a bizalmat.

Beogradban még mindig sokat tárgyalnak a kormányrekonstrukcióról, amelyre valószínűleg a jövő héten kerül sor, miután Pasics feltétlenül tárgyalni akarja juttatni Popovics Velját, a moravai kerület jelöltjét, hogy nagyobb tekintélye legyen kerületében, mivel ellenfele Petrovics Nasztaz.

Baldwin nem békül a Szovjettel

Austen Chamberlain angol külügyminiszter Rakovszkihoz, Szovjetország képviselőjéhez a következő jegyzéket intézte:

Öfelsége kormánya vizsgálat alá vette azt a szerződést, amelyet az előző kormány a szovjet-köztársaságok szövetségével kötött és ez év augusztus 8-án aláírt. Van szeremcsém tudomására hozni, hogy kellő megfontolás után Öfelsége kormánya lehetetlennek találja, hogy a szóban forgó szerződést a parlament elé terjessze, vagy hogy a király elé juttassa ratifikálás végett.

Chamberlain még egy jegyzéket intézett Rakovszkihoz, még pedig a Zinovjev-féle levéllel foglalkozó október 25-iki orosz jegyzék tárgyában. A külügyminiszter kijelenti, hogy nem fogadhatja el azt az állítást, mintha a Zinovjev-féle levél hamisítvány volna. Ez a kérdés különben is csak részletkérdés, mert Öfelsége kormánya nemcsak e levél, hanem a forradalmi pro-

paganda egész rendszere ellen tiltakozik. Zinovjev kiáltványai, amelyeket szikratávíró útján az egész világon szétosztottak, önmagukban véve elégséges bizonyítékot nyújtanak arra, hogy ez a propaganda fennáll és azt a szovjet-kormány állandóan támogatja. Öfelsége kormányának felfogása szerint ez a propaganda ellentétben áll azokkal az ünnepélyes ígéretekkel, amelyeket az orosz kormány tett. A szovjet-kormány helyesen cselekednék, ha gondosan megvizsgálná igérete megszegésének következményeit.

Chamberlain külügyminiszter együtal levelet is intézett Rakovszkihoz az október 27-iki második orosz jegyzék ügyében, amelyben a szovjetkormány a Zinovjev-féle levél közlésében érdekelte hivatalos és magánszemélyek megbüntetését kérte. Chamberlain külügyminiszter válasza ebben a kérdésben is elutasító.

Rémképek a francia láthatáron

Angol figyelmeztetés a franciáknak — A német kémia és repülőgéparak munkában Ahogy az angolok a leszámlást képzelik

Erdekes figyelemmel kísérni a külföldi sajtót: hol az angol, hol a francia újságokban jelennek meg cikkek, melyek a jövőnd német támadás lehetőségével foglalkoznak. Legutóbb az angol The English Review közöl adatokat a német készülődésről, hogy francia szövetségeseinek szolgáljon háborzongó figyelmeztetéssel a német légi veszedelméről.

Az idézett angol lap úgy értesült, hogy a német légihaderő 1914-ben 41 repülőrajjal rendelkezett, melyen 4200 ember teljesített szolgálatot; nyolc gyár készített repülő felszereléseket. Már 1913-ik évben, a békekötés idején, Németországnak 310 repülőraja volt 6.000 emberrel; 57 gyár 100.000 munkással gyártotta a repülőfelszereléseket. Ezen évben Németország havonként 2.000 repülőgépet készített, ma már 3.000 gép előállítására képes. Ezenkívül több külföldi gyár dolgozik a németeknek: Hollandiában a Fokker érdekeltség 3 gyára, Oroszországban Moszkva és Szentpétervár, ugyszintén Olaszországban, Svájcban és Dániában, hol az Amenger szigeteken a Zeppelin gyárak egyik volt mérnöke, Rohrbach, készít tisztán fémből óriási repülőgépeket és hydroplánokat.

A svájci Konstanzi tó mellett készült

Domier-gépek 260 km-t. tesznek meg óránként, 6,5 perc alatt 3.000 méterre emelkednek, végső magasságuk pedig 8.500 méter.

Németországban különösen a Jukker társaság fejt ki nagy tevékenységet a repülőjáratok fejlesztésében s már 1926-ra oly hatalmas repülőjárat-hálózat kiépítését fogja megvalósítani, mely a német légi flottát a világ leghatalmasabb flottájává teszi.

A német repülőgép fejlődésével lépést tart a német kémia. Az Interessengemeinschaft, mely kémiai előállítás terén olyan szerepet játszik, mint Krupp a gépgyártás terén, a legnagyobb kémiai gyárakot egy hatalmas trösztte egyesítette, melyeknek évi üzemképessége 1922-ben 8.000 tonna volt. Mi lesz, kérdi az idézett lap, ha Németország hadat üzen a franciáknak?

Páris lakossága legnagyobb részét meg lehet fojtani 800 tonna fojtógáz anyaggal. Ezen anyag átszállítására 800 repülő szükséges. Számítva arra, hogy a gépek jórésze ezen támadásnál elpusztul, Németország 1600 gépet fog utnak indítani 1600 tonna fojtógáz anyaggal. Ezt pedig pár hónap alatt játszva képes előállítani. Ha pedig 1918-ban az 50 és 100 kilogrammos bombák pánikot idéztek elő, mi lesz,

ha 2000 kilogrammos bombákat dobnak majd Párisra!? Ami pedig megtörténhet Párisra, az éppen úgy megtörténhet Londonnal, Brüsszellel, vagy Prágával!?

Nincs más hátra, mint hogy a német veszély elhárítására, a németeket határoló országok szövetséget kössenek, s megállapítsák, hogy mennyi repülőgépet, bombát és mérges gázokat tartssanak állandó készenlétben az ellentámadás megtételére.

Nagyon kívánatos, hogy ezen meg egyezést a franciák és szövetségesei mielőbb valóra váltsák. (i. r.)

Rendelettel szabályozzák a lakáskérdést

Néhány nap múlva már megjelenik a rendelet

A lakókat az ország egész területén egyelőre mindennél inkább az érdekli, mi lesz a sorsa a lakástörvénynek, amely mint ismeretes, ez év december 31-én hatályát veszti. A „szabad felmondás” mint a lakók legnagyobb veszedelme egyelőre nem fenyeget, miután egészen bizonyos, hogy a kormányrendelettel meg fogja hosszabbítani a régi lakástörvény hatályát mindaddig, amíg a legközelebbi választások eredményei alapján összeülő parlament el nem készíti az új lakástörvényt. Tegnap egy zagrebi lap munkatársa ebben a kérdésben egyenesen a szociálpolitikai miniszterhez fordult, aki a következő megnyugtató kijelentést tette: — A lakóknak nem kell kétségbeesniük azon, hogy még nincs új lakástörvény, miután a kormány két-három napon belül rendeletileg fogja szabályozni a lakáskérdést.

A legközelebb kiadásra kerülő rendelet már teljesen kész és nagy általánosságban a mostani lakástörvény rendelkezéseinek érvényességét hosszabbítja meg. Az új lakástörvény meghozataláig tehát e kérdésben minden változatlan marad.

Kik keresnek a novisadi hidfő feltöltésénél?

— Panaszos levél Temerinből —

A „Délbácska” tekintetes Szerkesztőségének Novisad. Tiszteltetéses Szerkesztő Ur! Tisztelettel kérem, hogy b. lapjában az alábbi panaszos soraimnak helyet adni sziveskedjék: Látó Mihály és társa Pálincás István elvállalták Novisad várostól az új dunai hid parti feltöltési munkálatait köbméterenként hat dináros áron. A vállalkozók a munkásoknak öt dinárt ajánlottak föl, azaz, hogy a hatodik dináron fizetik a beteggélyzöt és a bélyegilletéket. Az első próbahéten nem fizettek beteggélyzöt, de mégis levontak fejenként 18 dinárt. A polgármester és a főmérnök urak belátták, hogy nagyon keveset keresünk és ezért felemelték díjazásunkat hat dinárra azzal, hogy a város fizeti a beteggélyzöt illetéket is. A másik héten azonban a vállalkozók megint zsebvagyták ezt az illetéket, ami 38 embernél kitesz fejenként 36 dinárt. A keresetünk különben így osztott meg: Az első héten, ötnapi munkaidő után egy ember 140 dinárt keresett, Látó és Pálincás ugyanezen idő alatt 1382 dinárt tehát tizszerannyit. A másik héten öt és fél munkanap után egy munkás 257 dinárt kapott, Látó és Pálincás 1977 dinárt. Most már az olvasóközönség megítélésére bízom, hogy mennyire szereti a temerini munkásságot az a két ember, aki mindig a nevünkben beszél. Temerin, 1924. november 22. Tisztelettel: Klinec János.

A külföldiek tartózkodási engedélye

Beogradból jelentik: A belügyminisztérium az elmúlt napokban rendeletet adott ki, melyben a külföldi honosságú SHS állam területén időző szerződéses tartózkodási engedély ügyében a hatóságoknak a minisztérium kifejezetten állítja, hogy csak azon egyéneknek kell a tartózkodási engedélyt kérelmezniük, akik ilyenek nincsenek a birtokában. A korábbi rendelkezések nem vonatkoznak azokra a polgárookra, akiknek már ezen rendeletek kiadása előtt is szabályszerűen kiállított tartózkodási bejegyzésük volt az itt időzésre. Így tehát az ilyen okmánnyal bíró egyéneknek az SHS területen való további tartózkodásuk nem ütközik semmi törvényes akadályba, abban az esetben természetesen, ha az engedély határideje még le nem járt. A szakmunkásokat illetően az eddigi rendelkezések változtatás nélkül érvényben maradtak.

Huszezer dinár lesz egy Ford-autó

1925-ben Ford olesó autókkal fogja elárasztani egész Kelet-Európát

Ford, a világhírű amerikai autógyáros, aki a maga iparágában éppenséggel nem nevezhető öltetszegénynek, legújabb elhatározta, hogy olesó autókkal egész Kelet-Európát elárasztja. Bécsi jelentés szerint a gyár főmegbízottja a napokban kijelentette a Prágai Magyar Hírlap munkatársa előtt, hogy 1925. januárjában az ügynökök egész serege fogja végigjárni Kelet-Európát, hogy megrendeléseket gyűjtsenek a legolcsóbb Ford-kocsikra. Az autók csakhamar nélkülözhetetlen lesz minden háztartásban. Az új Ford-kocsi négy-személyes, alacsony típusú strapakocsi. Az ára 9500 (kilencezeröttszáz) csehszlovákiai korona, ami körülbelül huszezer dinárnak felel meg. A gép részletfizetésre is megrendelhető lesz, s havonként, ha a kocsi nem tesz túlnagy túrákat, legfeljebb 60 ék. értékű benzint fogyaszt. Ahogyan a közvélemény Fordot ismeri, bizonyosra vehető, hogy egy év alatt tízezerszámra fogja elhelyezni autóit Csehszlovákiában, Magyarországon, Ausztriában, Jugoszláviában és Romániában.

Figyelem! Férfi ruhák! Figyelem!

Értesitem a n. é. közönséget, hogy az előrehaladott időm miatt a raktáromon levő angol és cseh szövet árúiból

melyen leszálított áron, már 1500.— dinárért és feljebb készitek öltönyöket. Malčić szabó, Trg Oslobođenja 4. Novisad.

Kasztor

Írta: Gáspár Jenő

E történetnek három hőse van: a szép asszony, Kasztor és a költő. A szép asszonyról annyit, hogy igen szép asszony volt, boldogultak érte a férfiak, tehát mindenhogyan megérdemli, hogy első helyen említsük. Kasztorról illik tudni, hogy a kutyák előkelő rendjéhez tartozik, közelebbről pedig azt, hogy igen formás, karcsú és illedelmes lény volt. De ez még nem magyarán ráná meg, miért kell a költő elé helyezni, hisz végtére a költő se kutya. Kasztornak azonban volt egy előnye a költővel szemben. Kasztornak huszonnyolc őse volt, ami igen nagy szó a kutyaarisztokráciánál, ezzel szemben a költő nem igen tudott felmutatni ennyi őst, s épen ezért a költők kasztja nem haragudhatik meg, hogy történetünkben a mi költőnk a harmadik helyre került. A haragra jelen esetben annál kevésbé lehet ok, mert a mi költőnk Kasztornak örök időre le van kötelezve, ami az alábbiakból ki fog derülni.

Kasztor a ház kedvence volt. Ugrálhatott szabadon a szép szobákban, amelyeket a szép asszony ragyogó izzólése varázsolt földi paradicsommá. Ha jókedve volt, gyakorolhatta magát a

5 uszály só érkezik Novisadra

Megszűnik a sóhiány — Először Novisad szükségletét kell fedezni csak ezután kaphat só a vidék

Néhány nap óta az egész Vajdaság területén, különösen pedig Novisadon erősen érezhetővé vált a sóhiány. A monopóliumigazgatóság melynek elsősorban lenne feladata gondoskodni a lakosság sószükségletéről, nem tudta idejére biztosítani azt a sómennyiséget, amely a Vajdaság sószükségletét fedezi.

A novisadi rendőrség részéről Notáros Borislav rendőrkapitány tegnap tárgyalt a monopóliumigazgatósággal a

város sószükségletének biztosításáról. A monopóliumigazgatóságon kijelentették, hogy a mai nap folyamán öt uszály só érkezik Novisadra. A monopóliumigazgatóság ezt a sót azonnal kiosztja a sónagykereskedők között és szigorúan meghagyja nekik, hogy elsősorban a város szükségletének fedezéséről gondoskodjanak és a vidéknek csak akkor adjanak só, ha Novisad szükséglete teljes mértékben biztosítva van.

Lesz-e eredménye a reklamációknak?

Még nincsen elvi döntés az állampolgársági bizonyítványok ügyében Késlekedik a postai — A törvényszéki elnök nyilatkozata

Még csak három nap választ el a választási névjegyzékek kiigazítási határidejétől s még mindig nem tudja az itt élő magyarság, vajjon ismét megfosztják-e legegyszerűbb polgári jogától a választójogától, vagy sem? Mint már dr. Belajcsics Vladimír törvényszéki elnöknek a múlt héten a „Délbácskai”-ban közölt nyilatkozatából kitűnik, az ő előzete alatt működő törvényszéki reklamációs tanács eddigi gyakorlatában még mindig az állampolgársági bizonyítványokat elfogadta a községi illetőségi bizonyítványokat és nem követelte a nehezen beszerezhető állampolgársági igazolványokat. Hozzáfűzte azonban már a törvényszéki elnök, hogy nem tudja, fogja-e ezt a praxist követni a tanács a mostani, választások előtti reklamációs eljárásban.

Dr. Belajcsics Vladimír elnök nyilatkozata óta már több, mint egy hét telt el, s a helyzet még mindig nem változott. Tegnap ismét felkerestük a törvényszéki elnököt, aki a következő nyilatkozatot tette:

— Eddig csak mintegy 50 kiigazítási akta került a tanács elé, melyek mind kedvezően intéztünk el. Igaz, hogy csak tisztviselőkről volt szó és

oly egyénekről, akik mellékeltek a belügyminisztériumtól láttamozott állampolgársági bizonyítványokat. A mult-kori nyilatkozatomban közlöt fenntartásokat tehát még mindig nem cáfolhatom, mert nem akadt még reklamáló, aki csupán illetőségi bizonyítvánnyal igyekezett volna állampolgárságát bizonyítani. Novisad várostól eddig csak 25—26 reklamációs kérvényt kaptunk s azokat mind kedvezően intéztük el. A késlekedés miatt nem fog senki kárt vallani, mert a november 25-i határidő nem a törvényszék döntése, hanem a reklamációknak a közigazgatási hatóságoknál történő beadására vonatkozik.

Igy szíri a törvényszéki elnök nyilatkozata, melynek tartalma a hirhedt „Ibis redibis...” jóslást juttatja eszünkbe. Elvi döntés tehát még nincsen s a reklamációk nem akarnak megérkezni rendeltetési helyükre. Igaza van a törvényszéki elnöknek, hogy földoloz az, hogy mindenki november 25-éig kérheti a reklamációt a közigazgatási hatóságnál, de igaz viszont az is, hogyha a törvényszék a bizonyítás kiegészítését rendeli el, ez már november 25-e után nem történhetik.

Január 13-ig kell benyújtani a jelölőlistákat

A novisadi törvényszéki kerületben minden párt négyszáz bizalmiértfit tartozik kijelölni — Egy listavezető, öt járási jelölt és öt helyettes — A novisadi Magyar Párt intézkedései

A választótörvény rendelkezései értelmében a választás napja előtt legkésőbb 25 nappal, ez esetben tehát 1925. január 13-ig az összes pártok tartoznak száz választópolgár aláírásával ellátott jelölőlistáikat betérjeszteni az illetékes törvényszéki elnöknek. A listának fel kell tüntetnie a listavezető nevét, foglalkozását, életkorát és állandó

tartózkodási helyét, hasonlóképpen a járási jelölteket és ezeknek egy-egy helyettesét. A listán be kell jelölni az urnaőrök bizalmiak neveit, azoknak helyetteseit, valamint azt, hogy az illetőt a párt hova kívánja kiküldeni. (A novisadi kerületben közel kétszáz szavazatszedő hely lesz, tehát minden párt négyszáz ilyen nevet tartozik bejelen-

teni.) Be kell ezenkívül jelenteni két főbizalmi és ezek helyettesét, akik a kerületi választási főbizottság előtt a pártot képviselik, s résztvesznek a szavazatok összeszámlálásában, valamint egy-egy főbizalmi és helyettes minden községrézére. A jelölőlistához külön, sajátkezű aláírással ellátott nyilatkozat csatolandó arról, hogy a listavezető és a járási jelöltek a jelölést elfogadják. A listát csak azok írhatják alá, akik már felvették a választók névjegyzékébe, jelölni azonban oly polgárt is lehet, aki eddig még nem vétett fel a névjegyzékbe. A jelölőlista nyomtatásban és annyi példányszámban terjesztendő be, ahány szavazatszedő helyiség van a kerületben.

A novisadi Magyar Párt, amint értesülünk, már megtette a szükségesnek látszó előkészítő intézkedéseket, miután a Magyar Párt minden valószínűség szerint önálló listákkal fog fellépni a választásokon.

Scythia aranyszarvast találtak Magyarországon

Magyarország több helyen végeznek mostanában archeológiai ásatásokat, amelyek során különösen sok hun-kori leletre akadtak. A legeredményesebb ásatásokat Tápószentmártonban végezték, ahol egy természetűl való dombméheben megtalálták a világ második scythia aranyszarvasát, aminek kistörtéi értéke felbecsülhetetlen.

Az aranyszarvas a legtipikusabb scythia művészeti tárgy, variált motívumai felvonulnak minden Dél-országból hozott hun ékszeren, ruhacsatlon és fogverdeszen, de mint önálló alkotás a legértékesebb fordult elő és valószínűleg csak nagy előkelőségek tulajdonában volt. Ez lehet a magyarzata annak, hogy eddig egyetlen ilyen aranyszarvasleletre bukkantak csak a koztomszakai Kaukázusban, a másodikikat pedig most Tápószentmártonban találták meg a Beila Lajos neves magyar régészstudós vezetésével történt hivatalos ásatások alkalmával Blasskovic Aladár földbírtokos földjén.

Ez a szarvas a Nemzeti Múzeum megállapítása szerint a Krisztus előtti V. század idejéből való. Nagyobb, tömörebb és művészebb a koztomszakaijainál. Tiszta szinaranyból készült és 35 cm hosszú, 15 cm magas. Egy pihenő gyönyörű himszarvast ábrázol, amint a fejét a földre fekteti és sokágu aggancsát a hátára hajtja. A fülei és szentáji részei külön aranyrekeszekből állnak, amiket hozzáolvasztottak és amik minden valószínűség szerint drágakövekkel voltak eredetileg kirakva.

Az aranyszarvas — Fottisch Nándor dr. Nemzeti Múzeumi ör nyilatkozata szerint — legnagyobb értékű leletkincese a múzeumnak.

— Uff-uff — visszhangzott az előszoba.

Kasztor gyorsan áttekintette a postát. Ahány „uff” hagyta el a torkát, annyi levél érkezett a szép asszonynak. És történetesen, mert a szép asszony szép asszony volt, a posta érkezésének idején ugatott legjobbat a Kasztor nevű négylábú intelligens lény, mert mindig igen sok volt a pósta.

— Kasztor, a leveleimet! — hangzott a kiáltás és Kasztor a másik percben már továbbította is a postát.

Szép tavaszi nap volt, amikor a postás ismét jött Kasztor ismét jelentkezett az előszobában. Feltűnt neki is egy nagy fehér boríték, amely legfelül volt. Azt adta át először a szép asszonynak.

— Ó, a postám, — suttozta a szép asszony és elpirult. Sietve bontotta fel a levelet, majd harag villámolt a szemében.

— Ó, a számár — sziszegte és piros volt az arca.

— No ez csak férfi lehet — gondolta Kasztor és nézte urnője arcát. Az egyre jobban haragosabb lett.

— Mindig, mindig panaszkodik — és lecsapta a levelet a földre. A szemé könnyes volt.

— Rá sem nézek többet, — mondta és idegesen sétált a szobában. Kasztor

látta a haragos arcot és megértett mindent. Nézte a földön heverő levelet és nagy elhatározások születtek meg a fejében. Nem engedi urnőjét megszorítani. El kezdett ugrálni, játszani, de most nem volt eredmény. A szép asszony csak szomorú volt és ideges. Kasztor határozott. Másnap és azután mindennap, mikor jött a postás, megállapította, hogy van-e nagy, fehér borítékos levél. Mindennap volt. És Kasztor elhatározta, hogy sikkasztani fog.

— Csak nem engedem a szép asszonyt elszomorkodni, — állapította meg és elcsente a levelet. Mindennap. Mert a költőknek az az egyik ismeretű jelük, hogyha szerelmeseik, sokat irnak. Így ment ez két hétig. De a szép asszony most még szomorúbb volt. Últ az ablaknál és kinézett a kék égre. Kasztor nem értette. De mégis, mégis... Egyszer csak el kezdett okoskodni.

— Nem is lehet olyan számár az a számár, — állapította meg, — mert érte szomorkodunk.

Nagyot gondolt.

Az eldugott levelekből egyet, a legelsőt oda csente a szép asszony asztalára. Aztán figyelte. Most nyomozott. Tudta, hogy helyes nyomon jár. Várt. És valóban a szép asszony a levélért nyul, nézi az írást, elpirul, mosolyog.

Ingyen oltanak a főorvosi hivatalban

Járványos tüfuszmegbetegedések az egész országban — A fertőzött ivóvíz terjeszti a járványt — Legjobb védszer az oltás

A közegészségügyi miniszteriumhoz beérkező jelentések szerint az idén az országban a tüfusz esetek száma megszerte túllaladja a tavalyi statisztika adatait. Bácskában negyven községben állapították meg tüfusz eseteket. Novisadon eddig nyolcvan tüfusz megbetegedés fordult elő, szerencsére meglehetősen alacsony halálozási arányszámmal. A közegészségügyi hatóságok minden szükséges intézkedést megtesznek, hogy a járvány továbbterjedését megakadályozzák, s a lehetőség szerint teljesen elfojtsák. Ezért első sorban is arra figyelmeztetik a polgárságot, ivásra, főzésre, de mosakodásra is kizárólag mélykúti, tiszta vizet használni; óvakodjanak a nyers ételek (gyümölcs, saláta, stb) élvezetétől; ne érintkezzenek senki tüfuszos betegekkel

és azok hozzátartozóival. A betegség nagy elterjedésére való tekintettel a hatóság úgy határozott, hogy mindazon házak lakóit, ahol tüfusz beteg van, vagy nincs megfelelően jó víz, tüfusz ellen beoltja, annál is inkább, mert a védőoltás az eddigi tapasztalatok szerint majdnem teljes immunitást biztosít. A közegészségügyi hatósághoz érkezett jelentés szerint az oltás minden jelentkező számára teljesen díjtalan. Mindazok, akik vesélyeztetve érzik magukat, a saját érdekükben jelentkezzenek a városi tisztifőorvosi hivatalban, amely olyan esetekben, ha a jelentkező a régi rendszerű oltásnak nem akarná alávetni magát, egy új módszert alkalmaz, amely cseppek alakjában nyelés útján juttatja a szervezetbe a szérumot.

5 magyar mandátum a szuboticei kerületben

A szuboticei Magyar Párt tárgyalásai a bunyevácokkal — Valószínűleg jelölni fogják Pleszkovics Lukácsot

A „Délbácska“ néhány nappal ezelőtt rövidesen jelentette már, hogy a szuboticei Magyar Párt már hosszabb idő óta tárgyalásokat folytat olyan irányban, hogy a kerületben óriási tömegben élő bunyevácok egy részének támogatását a választások idején a maga számára biztosítsa. Szuboticei jelentés szerint ilyen irányban Pleszkovics Lukács, volt kormánybiztos főispán vezeti a tárgyalásokat. Pleszkovics mögött azok a bunyevácok állnak, akik nem hajlandók támogatni a nagy szláv pártok vajdasági politikáját, de nem tagjai a bunyevác-sokác pártjának sem. A bunyevácoknak ez a je-

lents tömege a magyar politikai törekvésekkel párhuzamosan működő politikát kíván folytatni, s így a megegyezés minden lehetsége adva van. Ebben az esetben a választáson Pleszkovics Lukácsot is jelölnék, aki a maga tömegével hatalmasan megerősítene a Magyar Pártot, amely ily körülmények között a szuboticei kerületben könnyen juthatna öt mandátumhoz. A tárgyalások részletei még ismeretlenek, s csak akkor kerülnek nyilvánosságra, ha a Magyar Párt már meghozta végleges döntését abban a kérdésben, hogy önálló listákon jelöl-e, vagy kooperál más párttal.

A képviselőket nem védi a mentelmi jog

Harcminyolc napi elzárásra ítélték

Dr. Pernar Iván horvát képviselőt

Tegnap szamunkban megírtuk, hogy dr. Pernar Iván rádióspárti képviselőt pénteken letartóztatták Zagrebban. A nagy feltűnést keltett letartóztatásról a következő részleteket jelentik Zagreb-ból lapunknak:

Pénteken délelőtt tárgyalta dr. Muratovics járásbíró dr. Pernar Iván ügyét, mert ez év július 11-én a törvényszék folyosóján tetteg inzulált egy ügyvédet. A járásbírószék ezért 10 napi elzárásra és 360 dinár pénzbüntetésre ítélte, az ítélet indokolásában pedig kimondta, hogy dr. Pernar már nem védi az immunitás, mivel a parlament feloszlásával ez megszűnt.

Dr. Pernar Iván horvát képviselőt hagyta el a törvényszék épületét és alig tett néhány lépést az utcán, négy rendőr jött vele szembe és mikor hozzáértek, felszólították, hogy kövesse őket a rendőrségre. Pernar kijelentette, hogy csak az erőszaknak enged. A rendőrök nem tudták, hogy mitévők legyenek, de néhány perc múlva odaért egy rendőrtiszt, aki Pernar egy kocsiba tette és rendőrfőnökségre hajtatott.

A rendőrségen két ízben elkövetett hatósági közeg megsértése miatt kétszer 14 napi elzárásra ítélték dr. Pernar Ivánt és elrendelték azonnali elzárását.

Dr. Pernar Iván letartóztatása érthető

— Vakk, — vigyorgott Kasztor, ami kutyanyelven azt jelenti, rendben van már.

A szép asszony mohón bontotta fel a levelet. Átfutotta, mosolygott. Dalolt. Kasztor örövendett. Megsimogatták. Másnap ismét volt levele, harmadnap is. A napfény is visszaköltözött a házba. A negyedik nap a szép asszony összehuzta a szemét a levél olvasásakor: — Nem értem micsoda dátum van itt a levélen? Mégis csak számár az én poétám...

— És boldogan kacagott. Egy hét múlva tovább nem bírta a dátumok rébuszát. Felhívta a poétát: — Mondja magánál a görög naptár a divatos. Minden levele két héttel hátrább van dátumozva...

— ??? — Na hát ez érdekes. Itt valami rejtély van. Komolyan izgat. Holnap jöjjön fel hozzám? Jó? Egészen kíváncsi vagyok.

Kasztor hallgatta a telefonálást, de nem értett semmit. Másnap ismét hozta a levelet. A szép asszony már előre kacagott.

— Biztosan ez is kéthetes dátum. — No, ugy-e mondtam? Csengették. A költő volt. — Jó, hogy jön. Tessék, ez a levele is kéthetes. Mi ez, poétám?

A költő nézte a levelet, de nem értette.

— Ezt ma kapta? — Igen.

Kasztor ott hit a földön. Láta, hogy a levelekkel van némi baj. Most az egyszer nagylelkű akart lenni. Kiszordította. A másik percben egy csomó levéllel jött vissza. A szép asszony kacagott.

— De Kasztor. Most már értem... És boldogan bontogatta fel a leveleket. Szép forró levelek lehettek, mert egyre mosolygott s a bal keze egyszer csak oda tévedt a költő fejére. Szelíden, szerelmesen megsimította a költő haját.

— Kis csacsi poétám. — Már csak csacsi — gondolta Kasztor és boldogan mosolygott a háttérben...

Eddig szót a szép asszonyról, a Kasztorról és a költőről szóló történet. Az író mindenki tárgyilagos ítéletére bizza annak megállapítását, hogy Kasztor mégis csak intelligens lény, négy lába ellenére is és érdemei elismerésül megbocsátható, ha a sorrendben a költő elé került. Mert a költők, higgyék el, éppen a szerelemben a legzamarabbak...

izgalmat váltott ki Zagrebban, mert valószínűnek tartják, hogy a horvát parasztpárt valamennyi tagját le fogják tartóztatni rendőri kihágás, sajtóvétség vagy hatóságok megrágalmazása miatt. Nagyon jellemző a „Hrvat“ cikke, amely Pernar letartóztatásával kapcsolatos

latosan jelent meg a lapban: „Zagreb a mentelmi jog kétszeri megsértésének volt tanuja. A válasz erre határozott: Eljen a köztársaság. A nép szava, Isten szava és ez a legjobb válasz a beogradi erőszaknak. Ebben a válaszban mindnyájan megegyezünk.“

Városi közgyűlés

Nagy vita a tanítók fűtéspótléka körül — A borbélytányér — Felemelték a bérkocsisdíjazását — Nagy fűtőházat épít a város — Hová fordítja a város az ingatlaneladáshól befolyó pénzt? — Az új fatelepek

A városatyák meglehetősen gyenge részvéte mellett folyt le tegnap a főispán helyett elnökölő dr. Sztéfanovics Zsarkó polgármester elnöklése alatt a kibővített városi tanács rendkívüli közgyűlése.

Az ülés elején felolvasták a régi kormány felmentéséről és az új kinevezéséről szóló ukázokat s aztán a Hranilovics Jovan és Antunovics Joca halálával valamint dr. Stejics Jovan főorvossal történt kinevezésével megüresedett egyes bizottsági helyeket Ruzsics Dusan és dr. Latinesics Jovan tanácsstagokkal töltötte be, majd megválasztotta a közigazgatási bizottság 1925. évi öt új tagját: dr. Mocs Sándort, Milics Tódort, dr. Popov Miloradot, Popovics Milant és dr. Latinesics Jovant.

Nagy vita támadt az iskolapótládó megállapítása körül, melyet 28 százalékosan állapított meg a városi tanács de kérdést óhajtott intézteni a közoktatásügyi minisztériumhoz, kötelese a város fizetni az állami tanítóknak a fűtéspótlékot.

Petrovics Gyóka a tanítók nevében felolvass egy memorandumot, hogy a város szavazza meg a fűtésanyag pótlékot arra való tekintet nélkül, hogy a törvény kötelezi-e vagy sem.

Ezt a javaslatot, melyet Cidlik Ferenc és Marcikics Markó is támogattak, határozottan ellenezte egy polgármester, mint dr. Szvinyarev—Velickov Miladin hivatkozva arra, hogy a város polgársága ugys túl nagy terheket visel, nem vállalhat tehát újabbakat. A polgármester javaslata mellett szavaz. A közgyűlés két szavazattöbbséggel a városi tanács javaslatát magáévá teszi.

A városi tanács előterjesztésére a közgyűlés megengedi a borbélyoknak, hogy cégérüket (a borbélytányért) ismét kitéhetik az utcára.

A rendőrség előterjesztésére a bérkocsisok nappali díjszabásának két tételét megváltoztatták. Egy óra kocsi-kázás ezennel 30 helyett 40 dinárba fog kerülni, egy fuvar a pályaudvarra vagy a hajóállomásra pedig 15 dinár helyett 20 dinárba.

A tűzoltóság kérelmét, hogy a mulatságokon inspekciós tűzoltók óradíját emeljék fel 5 dinárról 15 dinárra, elutasította. Csirics Milan dr. ez alkalommal azt a követelést támasztotta, hogy a város engedje el a közjótékony-sági egyesületeknek a vigalmi adót.

A városi alkalmazottak tüzelőanyag pótlékát a jövő évre is változatlanul szavazta meg a közgyűlés.

Érdekes vita támadt a vasutigazgatóság kérvénye körül, melyben egy rendezőpályaudvar mellett építendő nagy, 25 mozdony befogadására képes és 150 munkással dolgozó fűtőház céljaira meg akar venni a várostól öt holdnyi földterületet. A városi tanács előterjesztésében azt javasolja, adják el a földet 30.000 dinár holdankénti örökáron, ha egy éven belül felépíti a vasutat a fűtőházat és ha visszadja, vagy megfizeti a városnak azt az 1914-ben jogtalanul elulajdonított 10 holdnyi földterületet, melyen a féli költőbe vezető vasutvonalat építették.

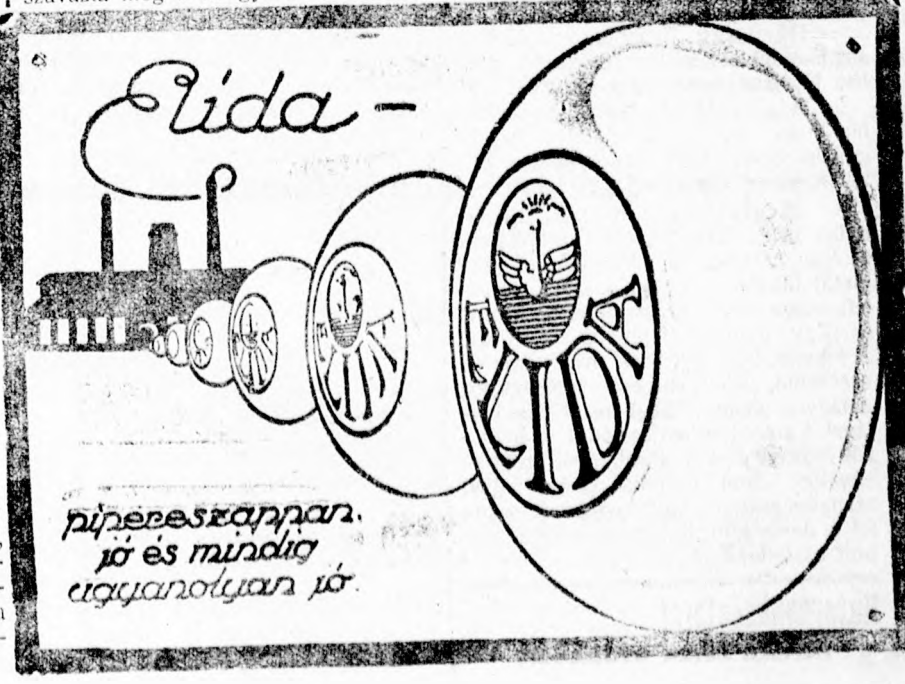
Latinesics Jovan dr. azon aggodalmának ad kifejezést, hogy a város könnyelműen elidegenít városi földterületeket, ami arra fog vezetni, hogy az agrárreform által igénybevetett földekkel együtt csakhamar el fog vagonatlanodni a város. A házhelyeket potom áron is csak nemidevalósíthat, nem pedig novisadiak kapják. Követeli egy alap létesítést, az ingatlan eladásból befolyó összegekből, melyet kellőleg beruházásra tőkésíteni lehetne, hogy a város el ne szegényedjen. A hidsáncok vételét is rossz, elhamarkodott üzletnek tartja.

Dr. Sztéfanovics Zsarkó polgármester tagadja Latinesics állítását, mintha a város elherdálná az ingatlan eladásokból befolyó pénzeket. Kimutatja, hogy az eddig befolyt pénzekből kifizették a Markovics-féle házat, felépítették a postaigazgatóság épületét, törlesztették a város összes adósságait, tehát nem használták el folyó kiadásokra. A Hadisziget ármentesítésére, melyért a város 2700 hold elsőrendű földet kap is ilyen jó beruházás, melyet az ingatlaneladási pénzekből fedeznek. A nagyrét kiszáritása is 1700 hold művelhető földet hoz a városnak. Ugy ez, mint a hadisziget lecsapolása által nyert földeket nem veheti el az agrárreform, hasznos tőkésítést képeznek tehát az ármentesítésre befektetett összegek.

A polgármester elvi jelentőségű kimentései után a közgyűlés elhatározza a föld eladását a vasutnak.

A novisadi fakereskedők kérelmére a közgyűlés megengedi, hogy a fakereskedők új telepeikre, a Strand-ut baloldalán épített új ut mellé már most költözhetnek ki, nem egyezik azonban bele a telepek örök áron való eladásába, hanem kiadja azokat tíz évre bérbe évi és holdankénti nyolc öl bérelenérték fejében.

A Wagner testvérek cég és a Darányi-telepi Drogkáné vendéglőnek kiadandó helyijog kérvényeinek pártoló elintézése után (a többi elutasították) a közgyűlés véget ért.



HIREK

— **Uj vatikáni követ.** Beogradi információk szerint a kormány vissza akarja hívni Smodlaka József dr. eddigi vatikáni követet és helyébe Vojnovics Lujót fogja kinevezni.

— **Davidovics Szarajevóban.** Szarajevóból jelentik: Davidovics tegnapelőtt választóinak a meghívására Montenegróba utazott. Az ellenzék vezére tegnap Szarajevóba érkezett, ahol a vasutállomáson nagyszámu tömeg várta. Davidovics a pályaudvaron megígérte a szarajevói demokratapárt vezetőinek, hogy Montenegróból való visszaérkezése után egy napra kiszáll Szarajevóban és a demokrata párt gyűlésén beszélni fog. Davidovics Montenegróban több helyen gyűlést tart. Davidovics valószínűleg a cetinjei kerületben a demokrata párt listavezetője lesz.

— **Uj kanonok.** A kalocsai káptalan legutóbb megüresedett legifjabb mesterkanonoki stallumára dr. Zgamma Károly mélykúti plébánost s a kalocsai nagyobb papnövelde volt lelkiigazgatóját nevezte ki az egyházi hatóság.

— **Előadás a forgalmi adóról.** Kriezsa Milán a tartományi pénzügyigazgatóság inspektora kedden, november 25-én esti 8 órai kezdettel a forgalmi adóról tart előadást a kereskedők és gyáriparosok egyesületének helyiségében (Nyegoseva-u. 1).

— **Nagy tűz a trieszti kikötőben.** Csütörtökön éjjel nagy tűz pusztított a trieszti kikötőben, amely az egész várost veszélyeztette. A tűzoltóságnak azonban sikerült a tűz terjedését a város felé megakadályozni. A tűz belekapott a kikötő szénraktárába, innen pedig áterjedt a kikötőben álló Duna hajóra is. A hajót azonban sikerült megmenteni és a tüzet eloltani. A kár 10 millió dinár.

— **A demokraták szerémi listavezetője.** A Davidovics-féle demokratapárt Szerém megyében dr. Szimeonovics-Csokics István karlóvcii ügyvédet jelölte listavezetőnek, Szimeonovics-Csokics jó hírű ügyvéd és ő nyerte meg ezt a pert, amelyet Petrovaradin város indított a katonai kincstár ellen a hadiszigeti rét ügyében.

— **Macedóniát betemeti a hó.** Szkoplyéból jelentik: Macedóniában oly nagy a hó és a hideg, hogy még azok a bizonyos legöregebb emberek sem emlékeznek hasonló hidegre. A több méteres hó betemette a keskeny macedóniai utakat és napok óta megszakadt minden összeköttetés a városok és a falvak között. Ha a havazás tovább tart, rövidesen be kell majd szüntetni a vasutforgalmat ezen a vidéken.

— **Eljegyzés.** Tomán Elza urleányt eljegyezte ifj. Bauer Ferenc. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Tánciskola.** Folyó hó 25-én kedden nyitja meg Rosenberg Hermann tánctanár második és utolsó tánckurzusát a Szloboda szálló nagytermében. Tanítás este 8-10-ig. 1-2

— **Házasság.** Omer Emil volt kereskedő házasságot kötött Kujek Milka urleánnyal nov. 18-án.

— **Házasság.** Faust Imre a Vajdaság kiadóhivatalának vezetője és Fischer Eta Novisad, házasságot kötöttek.

— **A „Női Mária Kongregáció“** f. hó 25-én, hétfőn d. u. fél 6 órakor gyűlést tart, amelyre tagjainkat ezenel meghívjuk. Előjáróság.

— **Megint kilakoltottak.** Szombaton este karhatalommal lakoltattak ki egy családot a Grobljanska (Temető) utcában. A paragrafusok kiméletlensége egy szegény munkásasszonyt és négy gyermekét juttatta az utcára. A legkisebbik gyermek még karonülő csecsemő, aki egész este versenyt sirt a fagyos utcán kétségbeesett édesanyjával. A szerencsétlen családot szánakozók tömege állotta körül, arról azonban egyelőre nem tudunk, hogy valaki szánakozásában lakást ajánlott volna fel a dermesztő hidegben utcára dobott családnak...

Butorszükségletét meglepő és olcsó árban csakis **HEMLER PÉTER UTODAINÁL** szerezheti be. - Telefon 256.

Innen-onnan

A süketek drótnélküli telefonja.

A newyorki Radio News igazgatója, Grensback, egy készüléket talált fel, amely lehetővé teszi, hogy a süketek egy része szintén élvezhesse a rádióhangversenyeket. Vannak ugyanis olyan süketek, akiknél a fül belső része és a hallóideg teljesen egészséges, de a dobhártyájuk annyira megkeményedett és megvastagodott, hogy a hangot nem bocsátja át. Az új készülék segítségével a hullámrezgések a csontrendszeren át jutnak el a belső fülhöz. A készülék egy csőből áll, amelyben két elektromágnes van. Az elektromágnesek egy kis hatvoltage zsebbatériával töltetnek meg s mikrofonosorozattal vannak felszerelve. Ezek a mikrofonok fogják fel a drótnélküli telefon hanghullámait. Az elektromágnesek a hullámokat rezgéssé alakítják át. Ha a süket ember ezt a készüléket a fogaik közé szorítja, a rezgések a felső állkapcsont át eljutnak a belső fülhöz. Ezt a találmányt a köznapri beszélgetéseknél is lehet használni.

— **Uj léghajóóriásokat építenek a Zeppelin-művek.** Londonból jelentik, hogy a MacDonald-kormány távozása előtt a Zeppelin-műveknél két, a mostaniaknál háromszor nagyobb mamuth léghajót rendelt. Az új léghajók százötven utast fognak vihetni és az áruk hétszáz ezer font lesz.

— **A cári aranyevőkészlet a párisi bolsevik követségén.** Oroszország francia követségi palotájában eddig az orosz monarchisták különböző csoportjai székelték. A Kerenszki-kormány követe, Maklakow volt az utolsó, aki jogosan lakott az orosz palotában, amely a rue de Grenelle legszebb építménye. Most, hogy Franciaország de jure elismerte a szovjetkormányt, Maklakow és az orosz emigránsok kivonultak a palotából, mert Krassin, a szovjetkormány párisi követe fogja elfoglalni. A bolsevikiek az örök egész légióját állították fel, akik ellenőrizték, hogy a monarchisták nem-e visznek el olyan érték tárgyakat, amelyek az állam tulajdonát képezik. Maklakow ládába csomagoltatott mindent, de a kijáratoknál fel kellett őket bontani. A szovjetkormány megbízottai szigorúan megvizsgálták mindent, azonban nem találtak semmit, amit jogukban állt volna elkobozni. A cári aranyevőkészlet tehát, amely negyvennyolcmillió dinárt ér, a bolsevikiek birtokában maradt. Krassin és társai, akik néhány nap múlva elfoglalják helyüket Párisban, fogják ezt a csodás készletet használni. A monarchisták csak privátvagyonukat és a cár meg a cárné életnagyságu olajképeit vitték el magukkal.

— **Három nővér borzalmas öngyilkossága.** Borzalmas hármás öngyilkosság tartja izgalomban Szatmár város közönségét. Két héttel ezelőtt elhunyt Szatmáron Osváth József jómódu szücsmester. Felesége már régebben elhalt s így most három leánya, a 26 éves Juliska, a nála két évvel fiatalabb Mariska és a 22 éves Juci árván maradtak. A három leány egy héttel apjuk halála után eltűnt a városból. Végre is az ismerősöknek feltűnt, hogy a leányokat soha, sehol nem lehet látni.

A lakás be van zárva és semmi életjelet nem adnak magukról. Végre is rosszat gyanítva értesítették a rendőrséget. A rendőrség emberei feltörték a lakást és akkor borzalmas látvány tárult eléjük. A három lány szépen ünneplő ruhába öltözve egymás mellett holtan csüngött a mestergerendán. A közös öngyilkosságot mintegy nyolc nappal ezelőtt követték el. A bezárt lakásban a háziállatok, a kutya és macskák éhen pusztultak. Az öngyilkosság oka ismeretlen, mert a lányok elég módosak voltak ahhoz, hogy apjuk halála után is jómódban élhessenek. Egy levelet hagytak hátra, amelyben azonban nem említik, hogy miért követték el az öngyilkosságot, csak a temetésről intézkednek. Utolsó kívánságuk az, hogy három ércokorsóban, három kocsin két pappal temessék el tetemeiket. Az elhunytak unokahugai Kürthy Józsefnek, az ismertevü budapesti színésznek.

Elszakíthatlan harisnya

csakis BRACA SCHÖNBERGERNÉL, Novi Sad, Jevrejska ulica 6. szám.

Nagy Katalin-Bál

lesz f. hó 23-án, vasárnap este **Nikola Kačanski** tánciskolájában.

Színház

Szép Heléna

Egy tönkretett premiere

November végén végre eljutottunk az első idei operette-premiérhez. Offenbach hallhatatlan operettje a „Szép Heléna“ volt műsoron, az a bájos muzsikájú és szelímes librettójú darab, mely ma még éppen oly friss, mint néhány évtized előtti legelső bemutatóján. Amit azonban Novisadon csináltak a darabban, az hajmeresztő megszenstelenítése minden művészi tekintélynek, tradíciónak, izlésnek. Offenbach darabjában kedélyes humorával az öreg Homeros trójai mondáját akarta parodizálni, banális mindennapi köntösben szólaltatta meg a nagy történelmi, illetőleg mitológiai dráma hőseit — Verescsagin azonban a darabnak Zagrebont és Osijeket át Novisadia súlydelt rendezője Offenbachot merészelt parodizálni, paródiát akart csinálni a paródiából s görög mihosból, Offenbach-féle humorból és novisadi flaszter élcekből egy-egyveleget csinált, mely igen alkalmas arra, hogy mindenkinek érontsa a gyomrát, aki bemelegszik a színházba.

Messze jár a művészettől Verescsagin, aki ugylátszik hallott valamit Shaw „Caesar és Cleopatra“-járól, meg Reinhardt rendezéséről, de most ugy-

látszik teljesen fidibuszi mélységekig sülyedt. Otletlenül vásári tréfák, melyeknek aktualitást kíván kölcsönözni, „Dimovics“, „Vig“, Vojvodina Bank“ és hasonló helyi vonatkozások bele-szővése s a szellemesség csimborassójának Verescsagin (vagy tudj'isten micsoda művész) azt a tippet tekinti, hogy a Menelaos királyt megszemé-lyesítő Klemencsicsel Ferencz József-maszkban végezteti bohócságait. Dekóriummal, rendezési részletekkel nem is érdemes komolyan foglalkozni, az egész ügy megcsufolása a novisadi Színház művészi tradíciójának.

Ami a rendezésen kívül megmaradt s érvényrejutott Verescsagin mindent legázóió „művészete“ mellett jó volt. Kraljiné a címszerepben egészen jól mozgó és éneklő szubrettnek bizonyult, hasonló jó volt partnere Vrbanjac (Páris) is. Amikor kiköltötte a könyörtelen rendező karmái közül világos pillanatok is támadtak a darabban, így a második felvonás elején levő duettben. Klemencsics (Menelaos) teljesen kulisszamögötti tanítómesterének a hatása alatt volt, a szegény Csolics pedig egyenesen siralmas volt, igazán nem ismerte ki magát a boldog környezetben. A zenekar Szelinzski bravuros vezetése mellett pompás volt a rendező tombolása azonban helyenként teljesen lehetetlenné tette a pompás muzsika élvezetét. Még egy ilyen premiere s akkor igazán nem fogja senki sajnálni, ha tönkre megy a színház. (p.)

— **Műsor.** Ma délután Hervé operettje a „Nebántsvirág“ van műsoron, este pedig „A falu rossza“. Hétfőn megújítják Offenbach operettjét a „Szép Helénát“ kedden este pedig a „Sevillai borbély“ című vig operát játszik beograd operaénekesek (Drauzsel, Balaban, Tomics és Tucakovics) közreműködésével.

— **„Mindennapi ember“.** Ezen a címen kerül magyar nyelven bemutatóra november harmincadikán a Szloboda nagytermében Nusics Branislávnak, a híreves szerb színműírónak háromfelvonásos vígjátéka. A kitünő, teljes estét betöltő komédiát, amely bővelkedik kacagató bonyodalmakban, a volt NTK műkedvelő gárdája adja elő. Az előadáson megjelenik Nusics Branisláv is, akinek országoszte most ünneplik negyvenéves írói jubileumát. A közönség körében osztatlan érdeklődés mutatkozik az előadás iránt. Jegyeket előjegyezni a Lipkovitz-féle trafikban harminctől tíz dinárig terjedő helyárak mellett.

Bécsi gázkocsz, szén és fa

Schönberger és Társa cégnél, Örmény-ut. Telefon 401. (9827-2-0)

KRAXNER NAGYVENDÉGLŐJE

NOVISAD, DARÁNYI UJTELEP I. KAMENICI VASUTI ÁTJÁRÓ

TÉLI PAVILLON

KITŰNŐ BOROK - CIGÁNYZENE - REGGEL 3 ÓRÁIG NYITVA
MINDEN VASÁRNAP HALPAPIRÁS ESTE 8-KOR TÁNC



Hullámos,
selymes haj

„Elida“ Shampoo

állandó használatánál.

Tekintse meg MILOŠ M. RALETIĆ

Novisad, Kralja Petra ulica 2. szám (Telefon 263.) alatti, a püspöki palotával szemben levő, átalakított és megnagyobbított áruházat, hol a legnagyobb választékban talál raktáron:

Plüs, Sealskin, Asztrakan és Posztót

köpenyek részére minden színben. — Dus választék **férfi és női szövetekben**, különösen ajánlom **LASTIG-omat** férfikabátoknak. **SELYMEK** menyasszonyi ruhák részére minden minőségben és színben.

SROL vásznak **különböző szélességben.**

SZÖNYEGEK minden fajban, **KENDŐK, FÜGGÖNYGARNITURÁK** és **PAPLANOK.**

Elismert olcsó árak.

•• Látogassa meg üzletemet és vételkötelezettség nélkül személyesen győződjék meg olcsó árainról! ••

Mozi

Königsmark I. része ma megy utolsósor az Apollóban (3, 5, 7, 9 órákor, bár az érdeklődés oly óriási és a nagyszerű filmhez méltó, hogy igen sokszor jegy nélkül maradtak. A **Königsmark** mai utolsó napján jegyek már csak korlátozott számban kaphatók.

Zsufolt házak mellett folytak le az **Odeonban a Montbyoni kastély urnöje** eddigi bemutatóelőadásai. A csodaszépségű Nápoly a füstölgő Vezuvjával a Capri sziget, délszaki növényei, Róma. Sorrento látható a nagyhatású filmen. Az előadások ma 3, 5, 7, 9 órákor kezdődnek.

Ridikulók, Kofferek

nagy választékban Duna u. 20. bórúriúlet.

Zene

Dr. Paul Weingarten hangversenye. A novisadi Zsidó Nőegylet f. hó 26-án, szerdán a Szloboda szálló nagytérmeiben jótékony célú hangversenyt rendez, amelyen fellép dr. Paul Weingarten, a világhírű zongoraművész. A hangverseny műsora a következő: Brahms: Szonáta op. 1. C-dur; Beethoven: Szonáta op. 31. No 3. Es-dur; Sirawinsky: Etude op. 7. No 4; Dvorzák: A fekete tó mellett; Dvorzák: Szláv táncok; Smetana: Polka op. 7. No 1.; Liszt: Aprés une lecture du Dante.

Tőzsde

Zürich, november 22. (Zárlat) Beograd 760, Newyork 518'25, London 2402, Milano 22'50, Páris 27'10, Prága 15'55, Bécs 0'0073, Budapest 0'00695, Bukarest 2'65, Szófia 3'80, Szaloniki 9'20, Berlin 123'50, Brüsszel 25'05, Amsterdam 208'50.

Novisad terménytőzsde

1924. november 22

Hivatalos jegyzések.

Buza bácskai 75—76 kg-os 2 százalék kötés 375 (330 mm), bácskai 76 kg-os 2 százalék Tisza hajóállomás kötés 385 (3500 mm), bácskai 75—76 kg-os 2 százalékos 100 százalék kaszsa kötés 375 (400 mm), bácskai kötés 372'50 (100 mm), bánáti 75 kg-os 3 százalék hajóállomás kötés 377'50 (3000 mm).

Zab bácskai kötés 280 (100 mm).

Tengeri bácskai kötés 175 (400 mm), bánáti Senta paritás kötés 170—175 (3500 mm), bánáti Senta paritás decemberre kötés 180 (2300 mm), szerémi kötés 172'50 (300 mm), szerbiai gömbölyű novemberre Beograd paritás kötés 180 (1500 mm), boszniai decemberre kötés 182'50 (500 mm).

Buzalisz bácskai nullás g és gg kötés 570 (100 mm).

Kender bácskai kínálat 2350, kereslet 2250.

Irányzat: változatlan.

Szerkesztésért felel: TOMAN SÁNDOR
Kiadó: „DÉLBÁCSKA lapkiadóvállalat“

Apró hirdetések.

ELADÓ KERÉKPÁR, szabadonfutó, új gumival és lámpával, kitűnő karban. Ára 1500 Dinár. Cim a kiadóban. 1-3

ÓNOZOTT RÉZ- és ACÉLŰSTÖK, üstházak legnagyobb választéka VASA MALOČIĆ rézműves műhelyében Novi Sad, Kisačka ulica 32. 9917-1-2

FIATAL HÁZASPÁR házmesteri állást keres. Cim: Jenő herceg u. 39. (Musickoga)

EGY JÓFORGALMU sarokházamat elcsérelném egy mellékutcai házzal, esetleg eladnám. Cim a kiadóban. 9957-1

HARMINC ÉV körüli iparos fiatal ember vagyok, szép vidéken saját házamban van, nősilni óhajtok egy hozzám illő csakis keresztény leány vagy fiatal özvegyvel. Teljes című és komoly levelekre válaszolok. „Boldog jövő“ jelígerre a kiadóhivatal továbbít.

2-3 MU-KÁS LEÁNY állandó alkalmazást nyerhet Hacker cukrásznál, Futoska ulica 10. szám. 1-1

HIRDETÉSEK

TUDAKOZÁSI és KÖZVETITÉSI INTÉZET

„LUCERNA JURIS“ kereskedelmi magánügylekben

BEOGRAD, Kolarceva 7. II. lépcső, I. em.

A következő ügyekben eljár: **Üllevéltartozást** 30 dinár újrasi díj ellenében a vízumdíj hozzáadásával 24 óra alatt utárvét mellett intézi el. — **Hivatalos lapban** hirdetéseket közzétesz, a legrovidebb idő alatt garantálja a megjelenést, ugyszintén mindennemű katonai ügyekben legfontosabb felvilágosításokkal is szolgál

Zsákok juta, len s kenderből minden méretben, liszt, korpa, só, cukor, szilvának stb. stb. Gyapju és tollzsákok, szalmazsákok kikészítőtelepe. Jutahessianok és lenszövetek minden minőségben Használt zsákok nagyban eladása.

Ponyvák vagon, cséplőgép és egyéb célra rendelkezésre 24 óra alatt elkészülnek. Olcsó beszerzési forrás minden vastagságú és minőségű

Zsinegekben köteláruk, halászati cikkek, kerti és tüzelőtől tömlők, malom hevederek, takarók, speciális kűftölti zsinegek és fonalak.

Schiff Abrahám zsák, zsineg és ponyva nagykereskedő, zsák és ponyva kölcsönző.

Főüzlet: Novi Sad, Futoski p. 4. Tel. 403. Sürgőnycim: JUTESIF. — Fiókok: Bécs, Budapest, Zagreb. — Fiók: Beograd, Karadjordjeva ul. 21. a hajóállomással szemben. Tel. 29-25. Sürgőnycim: KANAPIA. Kivánatra külön árajánlattal szolgálunk

HOVÁ SZALADSZ?!?



Szaladok (8826-2-30)
FELLNER ZSIGÁHOZ
Novisad, Jermenska ulica 3., hol legjobb minőségű saját gyártmányú papirzacskót és csomagolópapírost legolcsóbban kaphatom.

Magántisztviselő

december 1-ére szobát keres, esetleg zongorával a Futaki-ut vagy a fürdő környékén. Válasz: „Magántisztviselő“ címre a kiadóhivatalba. 1-2

Borbély és fodrásztanonc-

nak jó házból való fiu azonnal felvétetik
Martin Ferenc
fodrász műtermében, Ustavka (Al-9940 kotmány) u. 22. 1-2

Önállóan dolgozó békében fel-szabadult

cukrász segédet keres

Kovács-cukrászda, Veliki Bečkerek.

TANONCOKAT

fizetéssel felvesz
Kramer sodronyárugyár
Limán.



Használt zsiltepengéket automatikusan elcsétek darabonként **1.- dinárért.**

Borotvákat

szakszerűen élesítek és fenek, hasonlókép élesítek ollókat, konyhakéseket, husvágókéseket stb. Állandó raktáron **Pollart** borotva 27., 28., 72., 77. szám, valamint **Solingen** 25., 59^{1/2}. Postamunkát 3 nap alatt végzek és szállítok.

Schwab József

villanyerőre berendezett műköszörlőde, Novisad, Primorska (Vásár) u. 10. szám, a Sándor király kaszárnánál. 9961-1-2

Eladó egy 40 HP. komplett

szívógázmotor

generátorral, „Ruston Proctor“ márka, kifogástalan állapotban. Megtekinthető:
Bugarski i Drug
Radionica parnih mašina i motora
Novisad, Temerinska ul. 86.
9946-1-2

HOLLÄNDER SAM. és FIA

épület és tűzfakereskedés, Novisad, Daničićeva ulica 12.

TELEFON: 445.

Elad a fűrésztelepről vagy a helybeni raktárból **nagyban és kicsinyben** minden méretű slov. (steier) **ácsolt gerendát**; slov. (steier) és boszn. luc-jegenye és erdei-fenyő (Kiefern-Fichten und Tannen) **deszkát** (asztalosárut), mindenmértű **stafilit (zárlézet)** és **lécet**. Erdei és luc-fenyő (Kiefern und Fichten) **oszlopokat** villamosvezetékek, táviró- és telefonvonalak szerelésére. — Legjobb minőségű **komlórudakat**. I. oszt. préselt nagy horgonyolt **teletcserepeket**. — **Összesfajtájú tűzfát**, waggontelepekben vagy ölszámra, felaprítva és házhoz szállítva. — A legjobb minőségű angol és porosz **diókokszot** és **darabos szenet**, **vrđniki kőszenet**.

Az összes anyagokat nagy választékban állandóan raktáron tartjuk és azonnal szállíthatók. — **Állandóan raktáron tartunk (hóhányó) fa-lapátokat**. — Kérjük a n. é. közönséget, hogy szolidágunkról meggyőződhessen, nb. megrendeléseivel felkeresni sziveskedjék.

ENGROSSI **DETAILI**

Centralna Banka za Trgovinu Obrt i Indus-

triju D. D. Zagreb

Filiale: **NOVISAD**

Távirateim: „CENTROBANK“ Telefon: 82, 83, 367.

KRALJA ALEKSANDRA UL. 16.

Fiókok: Brod N S., Djakovo, Ivanec, Karlovac, Klanjec, Krapina, Koprivnica, Maribor, Novisad, Požega, Ruma, Varaždin, Veliko Trgovište.

Részvénytőke Din. 80,000.000.

Elfogad betéteket, betétkönyvre és folyószámlára. — Vesz és elad devizákat és valutákat. — Leszámitol váltókat. — Folyósít hiteleket, mindenkor a legszolidabb és a legkulánabb feltételek mellett.

„A MENYASSZONYHOZ“
Novi Sad, Kralja Aleksandra utca 12. szám.

Legolcsóbban, legjobban vásárolhat rőfös, divatáru, valamint
selymet, női-, férfi szövetet, vásznat, zefírt stb. stb.

„A MENYASSZONYHOZ“
Novi Sad, Kralja Aleksandra utca 12. szám.

FOJT kalapfestő intézet
NOVI SAD,
Njegoševa ul. (volt Andrássy u.) 9.
Raktáron tart
olcsó és finom,
színes, sajátké-
szítésű női és
férfi kalapokat.
Viszont eladók
forduljanak bizalommal cégemhez

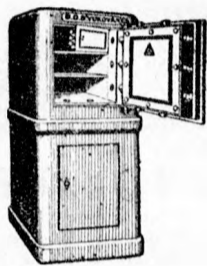
ÉRTESEM

a n. é. hölgyközönséget, hogy Futoski
put 50. szám alatti rövidáru üzletben
mindennemű angol és francia szabóm-
unkát, kabátok, kosztümök készítését,
továbbá géphímzést olcsón vállalok.

Tisztelettel

ZLATA P. PUŠKAREVIĆ.
1-9

Legujabb szab. találmány! Kiváló ujdonság!



**B.O.B. Beton-
pénzszekrény-
gyár R. T.**

VUKOVAR

Táviratcím: Bob
Vukovár. — Int.
Telef. 56.

GYÁRT és
SZALLIT min-
denféle

**Acélbetonszek-
rényt,**

Aktaszekrényt,

Tresorajtókat st.

a legerősebb és legszilárdabb kivitelben.
Vezérképviselet és egyedürisítés
Jugoszlávia részére:

GOLDSTEIN ÁRMIN

ügynöki és bizományi iroda
VUKOVAR. Képviselet és bizo-
mányi raktár: **Krausz Ede** bu-
torkereskedő Novisad. — **REKA** ügy-
nöki iroda Novi Vrbas.

Feltétlen tűzbiztos! Teljesen betörésbiztos

Eladó jóforgalmu, két utcára nyíló

vendéglő

házzal együtt. Vétel esetén 3 szobás
lakás beköltözhető.

őzv. Bartos Sebestyén
9941 Dudarska (Epres) u. 17. 1-3

Házvezetőnői állást

keres több évi háztartásban jártas,
komoly, idősebb leány, ki jól tud
főzni, valamint a háztartás minden
ágában jártas. — Cím a kiadóban.
9942-1-2

Ház eladás!

A belvárosban új, modern építkezésű,
áll 3 szoba, fürdőszoba, éléskamra,
nagy pince, fűskamra és az udvar-
ban nagy műhely helyiségekből. Fele
árban is átvehető és azonnal beköl-
tözhető. Érdeklődni:

Cetinjska (Lenau) u. 5.
9951 az Apolló-udvaron át. 1-2

Tetemes tüzelőanyag megtakarítását érjük el,
ha tüzhelyek és kályhák fűtésének szabályo-
zása cél-
„STEDISA“ készüléket
jából szerzünk
be. Ára 120 dinár. Az 1922-es model 30 dinár.
Tisztviselőknek 20 százalék árengedmény.
Darabonként is megrendelhető. — Vidékre
szereleket küldünk.

„Stedisa“ Novi Sad, Cetinjska ulica 3.
9848-1-4

SOKOLOVA-ZUKOVSKA



FODORVOS

Rendel:

8-12 és 6-7

Futoski 6.

PRAKTIKUS AMERIKAI

ujra félgömbölyű cipőt visel, amelyek a
járást kellemessé és kényelmessé teszik



BPCTA
9697

Elegáns rámán varrott férfi cipő. — Közkedvelt
összes vevőinknél, akik súlyt fektetnek a kényelmes
járásra. A cipő elsőrendű boxból van készítve, szilárd
talppal és gummisarokkal. Elsőrangú kidolgozás, min-
den nagyság állandóan raktáron

Dinár 369.—



BPCTA
2963

Fiucipők 8-tól 14. éves korig. — Elsőrendű boxból
készítve, ez a cipő örömet szerez a gyermekeknek,
mivel semmi fájdalmat nem éreznek benne. Minden
szám állandóan raktáron

Dinár 149.—

Hölgyek tovább is viselik:



BPCTA
15655

Szép és szolid spanglis cipő, prima lackból, hegyes
fazon, francia magas sarokkal. Csodásan szép formája ki-
elégít minden kívánságot és elegánssá varázsolja a lábat

Dinár 299.—



BPCTA
0655

Izléses cipő, amelyet az egész világon viselnek, úgy a
korzón, mint a társaságban. Elsőrendű anyagból készítve,
alacsony bőr sarokkal és gummival

Dinár 199.—



NOVI SAD, KRALJA PETRA ULICA 3.

VATTA

nürnbergi áru, szürke, rolniban és táblában, elsőrangú minőség
leszállított árban 25 dinárért kapható

Schossberger és Bokor cégnél

Novisad, Futoski put 13.

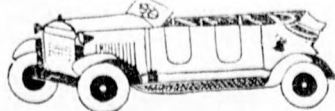
9909-1-3

BÉRAUTÓJÁRAT

Temerin—Novisad között.

Indul Temerinből reggel 7 és d. u. 2 órakor.

Indul Novisadról d. e. 11 és d. u. 5 órakor.



Állomás a Barth-féle vendéglőnél Jovana
Subotica u. 18. (ezelőtt Rézműves-utca, a
kis posta mellett)

Viteldij oda és vissza szem. 50 Dinár.

2 szobás iroda-helyiség

december hó 1-re kiadó.
Futoški-put 24. 1-1

Fodrász-üzlet

a főtér legforgalmasabb utvo-
nalán elhalálózás miatt eladó.

Őzv. DORIÁTH JÁNOSNÉ,

Novisad, Péter király-utca 30.

Zongorák

és
Pianinok



elsőrangú gyártmány nagy választékban

Truppel Bélánál

-o- hangszer készítő -o-

Novisad, Dunavska ulica 17.
Željeznička ulica 31. szám.

Nagy raktár mindenféle hang-
szerekben, gramofonok s gramo-
fon-lemezekben, ugyszintén bel-
és külföldi quintiszta hurokban
Eladás nagyban és kicsinyben.

JAVÍTÁSOKAT ÉS HANGOLÁSOKAT ELVÁLLAL